KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Raport o sytuacji w sektorze SKOK w III kwartale 2018 r.

Departament Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych i Instytucji Płatniczych

Warszawa, styczeń 2019

Najważniejsze spostrzeżenia i wnioski

KNF

ZMIANY ORGANIZACYJNE W SEKTORZE

- **Na koniec III kwartału 2018 r. działały 33 spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe zrzeszone w Kasie Krajowej.**

W celu zachowania porównywalności danych, przedstawione w prezentacji informacje, zarówno bieżące jak i historyczne, zawierają dane kas prowadzących działalność na koniec każdego okresu oraz odrębnie dane kas prowadzących działalność na koniec III kwartału 2018 r.

PODSTAWOWE ZMIANY W BILANSACH KAS

- **W III kwartale 2018 r. obniżeniu uległy:**
  - **aktywa o 418,98 mln zł, tj. o 4,09%,**
  - **depozyty o 411,68 mln zł, tj. o 4,25%,**
- **Jednocześnie wzrosły wartości:**
  - **portfela kredytowego netto o 92,75 mln zł, tj. 1,55%,**
  - **portfela kredytowego brutto o 170,81 mln zł, tj. o 2,55%,**
  - **portfela kredytów przeterminowanych o 113,70 mln zł , tj. o 8,3%,**
  - **salda odpisów aktualizujących 95,73 mln zł, tj. o 13,46%,**
  - **funduszy własnych o 24,62 mln zł, tj. o 7,29%.**

ZMIANY W STRUKTURZE SEKTORA

- **W III kwartale 2018 r.:**
  - **liczba kas prowadzących działalność pozostała na tym samym poziomie,**
  - **liczba członków kas zmniejszyła się o ok. 38,6 tys., tj. o 2,29%,**
  - **liczba oddziałów kas zmniejszyła się o ok. 7,1%, tj. o 71 placówek,**
  - **liczba zatrudnionych w kasach zmniejszyła się o ok. 6,36%, tj. o 171 osób.**

Najważniejsze spostrzeżenia i wnioski

KNF

JAKOŚĆ PORTFELA KREDYTÓW

W kasach prowadzących działalność na koniec III kwartału 2018 r. wartość portfela pożyczek i kredytów:

- **przeterminowanych wzrosła o 113,7 mln zł, tj. 8,3%,**
- **przeterminowanych powyżej 12 miesięcy wzrosła o 130,1 mln zł, tj. 23,51%.**

WYNIK FINANSOWY

Na koniec III kwartału 2018 r. 33 kasy prowadzące działalność wykazały łączny zysk w wysokości ok. 16,43 mln zł. Za III kwartał 2017 r. kasy wykazały zysk w wysokości 16,29 mln zł (wzrost o 0,9%). Jednocześnie 9 kas wykazało stratę netto, a 13 straty na działalności podstawowej. Wynik finansowy kas nie stanowi istotnego źródła zasilenia ich funduszy własnych.

FUNDUSZE WŁASNE

Fundusze własne kas prowadzących działalność na koniec III kwartału 2018 r. wzrosły o 24,6 mln zł, tj. o 7,3%, do 362,1 mln zł.
W III kwartale 2018 r. wzrósł współczynnik wypłacalności kas o 0,3 p.p. do poziomu 4,16%.

POSTĘPOWANIA NAPRAWCZE

Na koniec III kwartału 2018 r. 22 kasy objętych było postępowaniami naprawczymi, w tym 3 kasy realizowały programy naprawcze uzgodnione z KNF.

RYZYKO WYNIKU FINANASOWEGO

Z ustaleń nadzoru inspekcyjnego i analitycznego wynika, że wyniki finansowe niektórych kas powinny zostać skorygowane (obniżone) o łączną kwotę ok. 0,3 mln zł. Po uwzględnieniu tych korekt - biorąc pod uwagę dane sprawozdawcze kas na koniec III kwartału 2018 r. - wartość funduszy własnych kas obniżyłaby się do (+) 361,8 mln zł, a współczynnik wypłacalności do poziomu (+) 4,16%.

Sektor skok na tle sektora finansowego

KNF

Podstawowe dane finansowe (w mld zł) - wrzesień 2018 r.

Aktywa

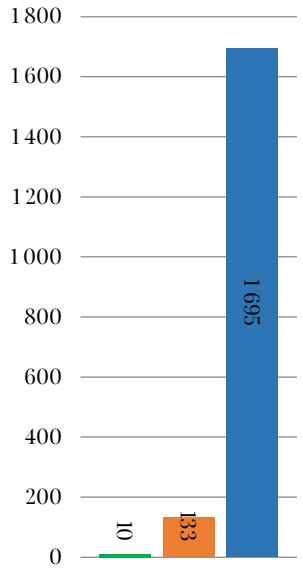

Portfel depozytów

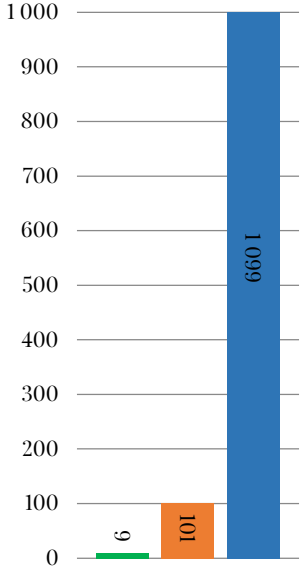

Portfel kredytów

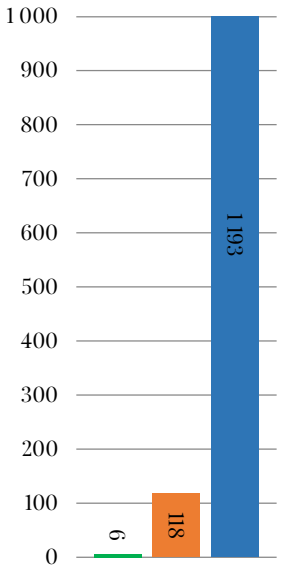

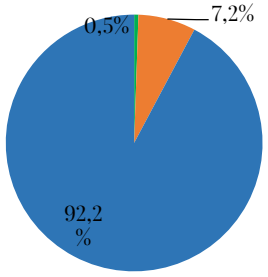

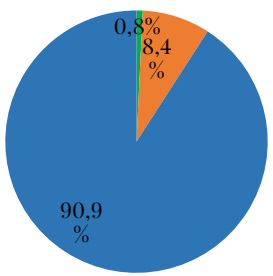

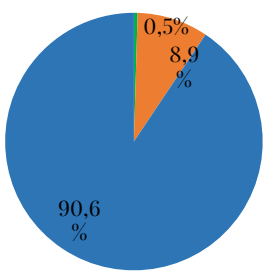

Organizacja sprzedaży - wrzesień 2018 r.

Liczba placówek

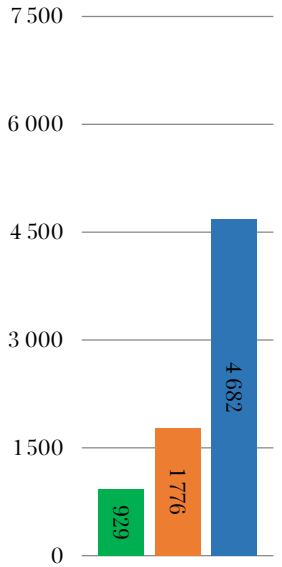

Liczba pracowników

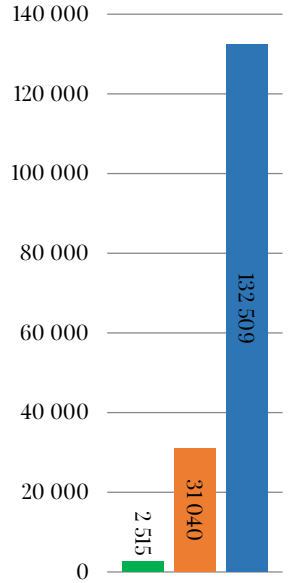

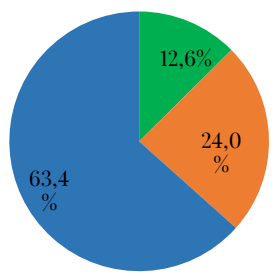

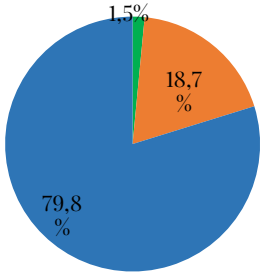

SKOK Banki Spółdzielcze Banki Komercyjne

Podstawowe informacje o skok (1)

KNF

Liczba kas prowadzących działalność

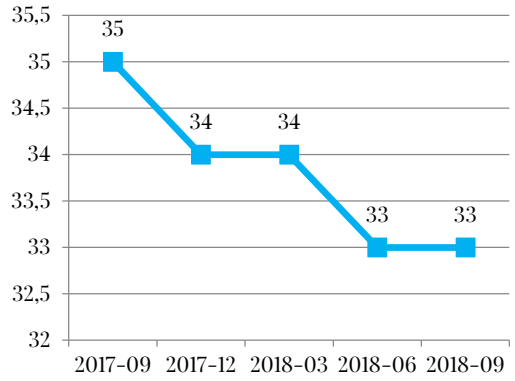

Liczba członków kas (w tys.)

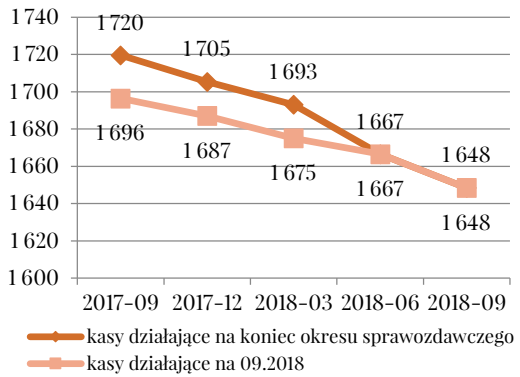

Zatrudnienie w kasach (liczba etatów)

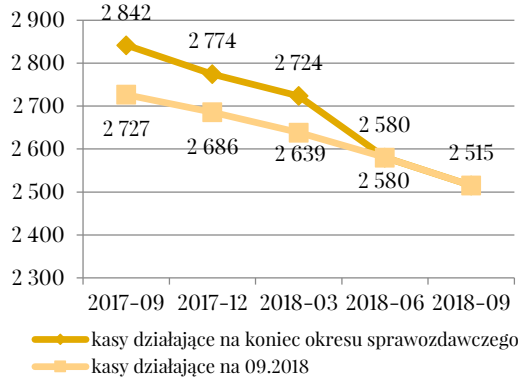

Liczba placówek kas

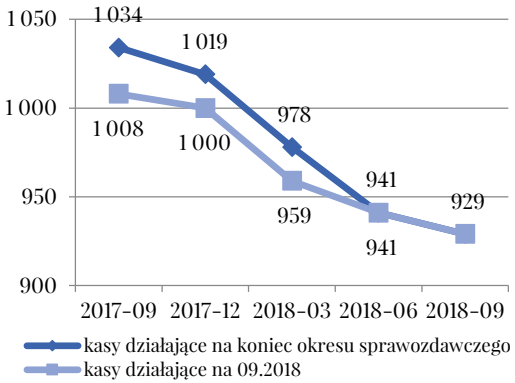

Liczba członków kas - dynamika zmian

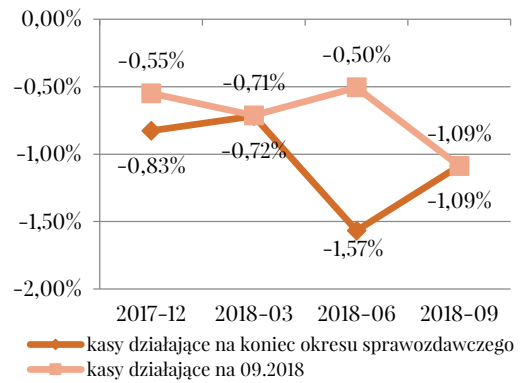

Liczba członków na jednego pracownika

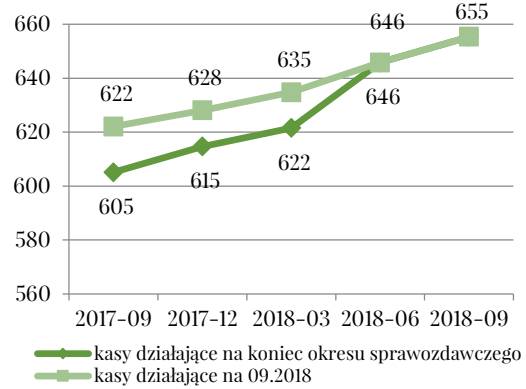

Podstawowe informacje o skok (2)

KNF

Aktywa kas (w mln zł)

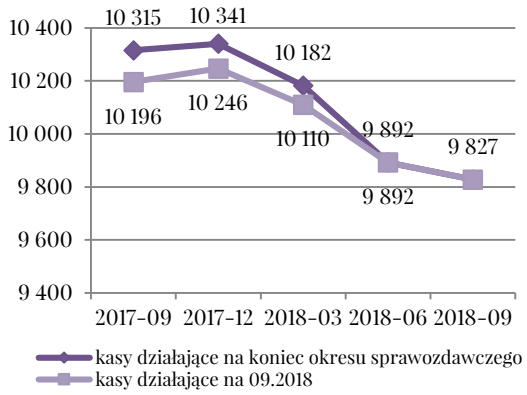

Pożyczki i kredyty kas (w mln zł)

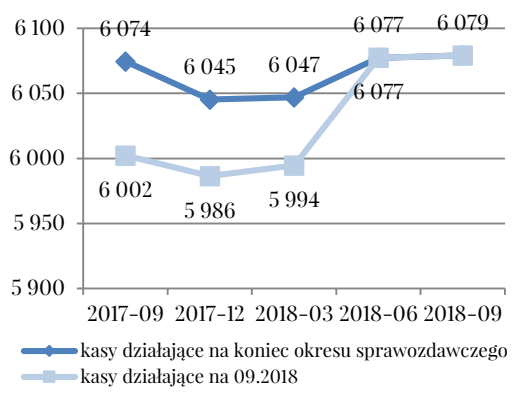

Depozyty (w mln zł)

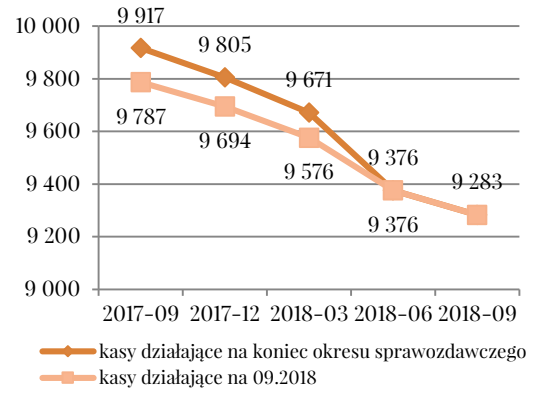

Aktywa - dynamika zmian

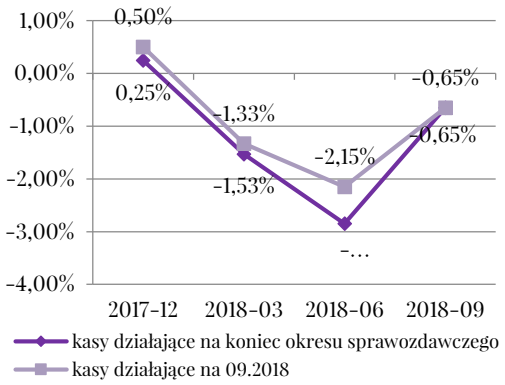

Pożyczki i kredyty kas - dynamika zmian

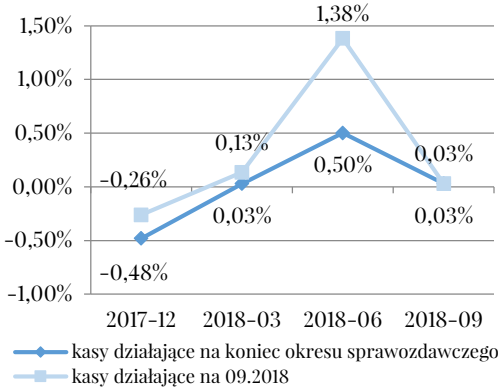

Depozyty - dynamika zmian

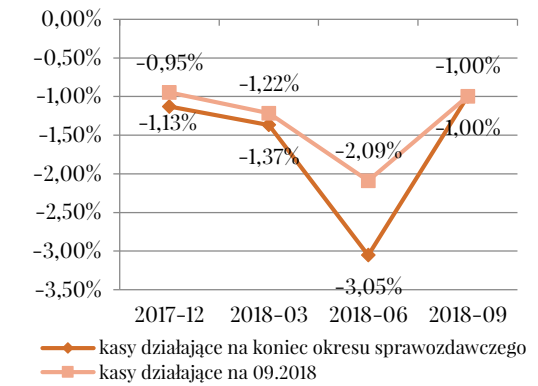

Fundusz udziałowy i zasobowy skok

KNF

Wartość udziałów członkowskich (w mln zł)

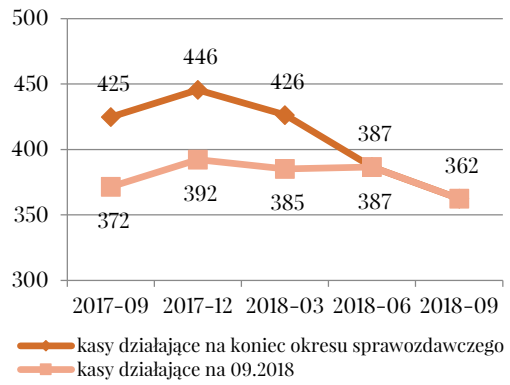

Wartość funduszu zasobowego (w mln zł)

Liczba zadeklarowanych udziałów (w mln)

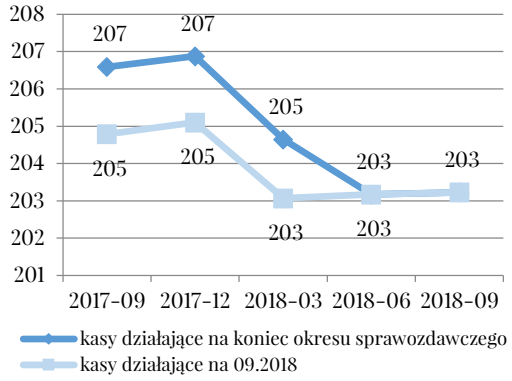

Wartość udziałów członkowskich – dynamika zmian

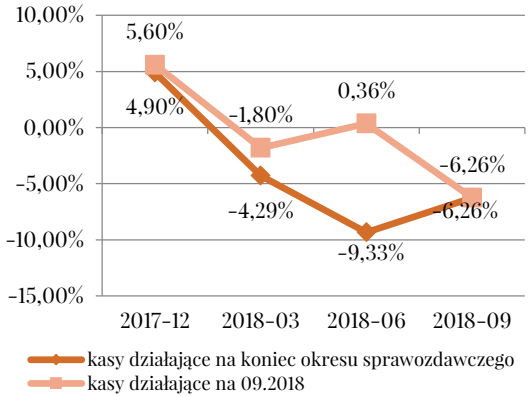

Fundusz zasobowy - dynamika zmian

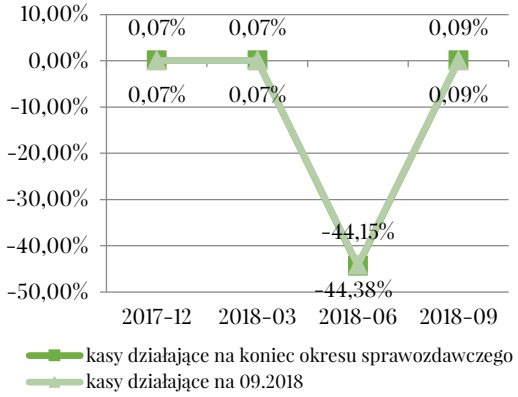

Liczba zadeklarowanych udziałów - dynamika zmian

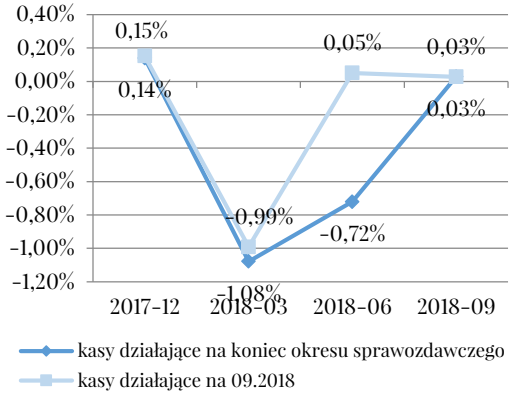

Adekwatność kapitałowa (1)

KNF

Wysokość funduszy własnych w skok (mln zł)

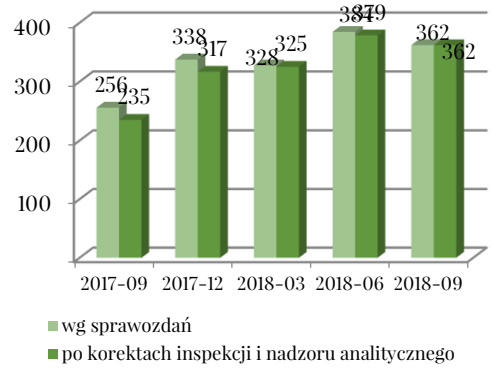

Współczynnik wypłacalności w sektorze skok

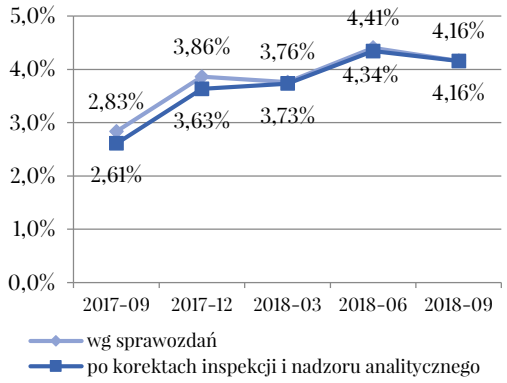

Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego w sektorze skok (w mln zł)

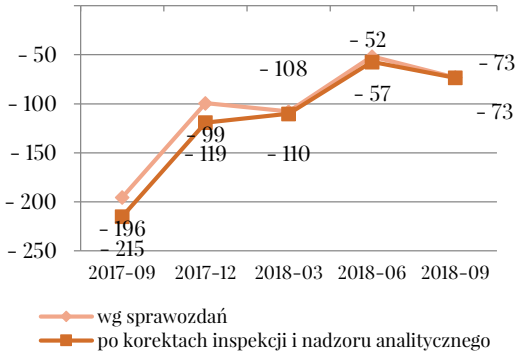

Wzrost funduszy własnych według stanu na koniec 2017r. wynikał głównie z przeszacowania wartości funduszu z aktualizacji wyceny kas. W 2018r. wzrost wynikał głównie z zaliczeń zysku kas do funduszy własnych.

Wprowadzenie wszystkich korekt wynikających z ustaleń kontroli UKNF oraz ustaleń z nadzoru analitycznego spowodowałoby obniżenie funduszy własnych w kasach o ok. 0,3 mln zł.

Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (wrzesień 2018 r.)

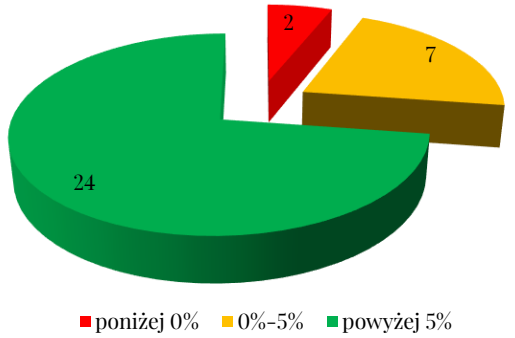

Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności po uwzględnieniu korekt inspekcji UKNF (wrzesień 2018 r.)

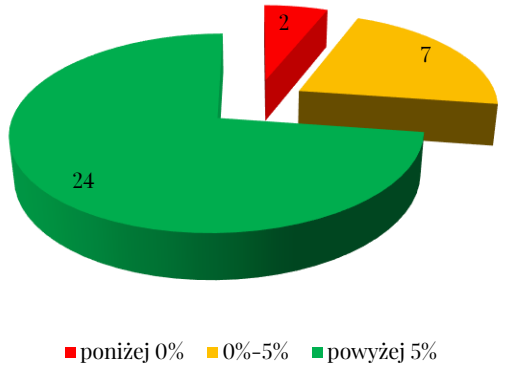

Adekwatność kapitałowa (2)

KNF

Sektor kas z uwzględnieniem wysokości funduszy własnych wg ustawy o skok (wrzesień 2018 r.)

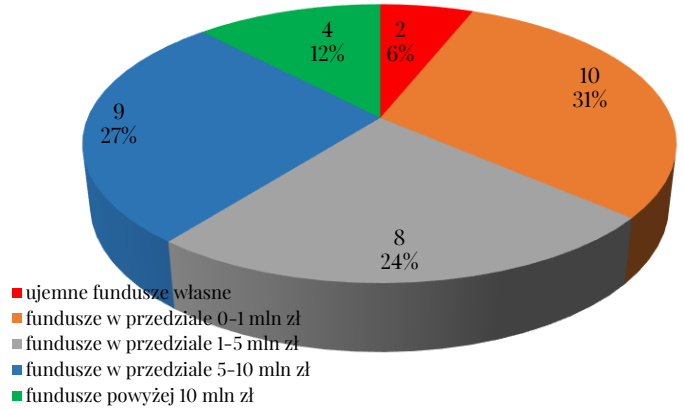

Depozyty w kasach pod względem poziomu funduszy własnych – wg ustawy o skok - w mln zł - (wrzesień 2018 r.)

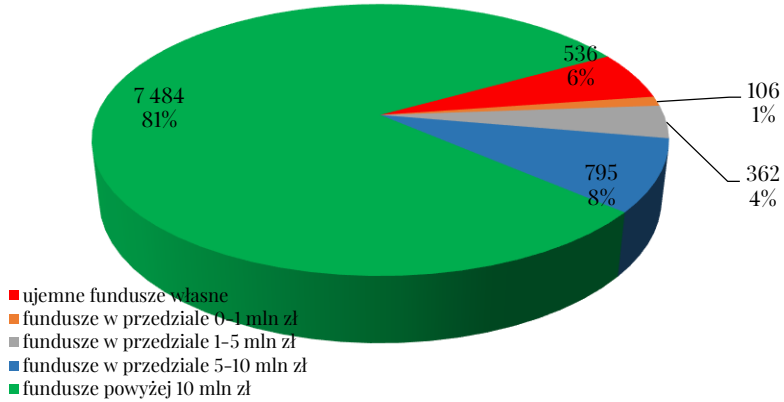

Sektor kas z uwzględnieniem wysokości funduszy własnych (wg ustawy o skok) po uwzględnieniu korekt inspekcji i ustaleń nadzoru analitycznego (wrzesień 2018 r.)

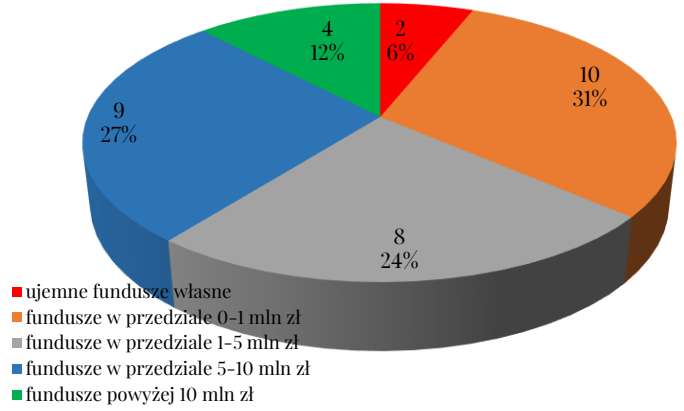

Depozyty w kasach pod względem poziomu funduszy własnych – wg ustawy o skok - w mln zł - po uwzględnieniu korekt inspekcji i ustaleń nadzoru analitycznego (wrzesień 2018 r.)

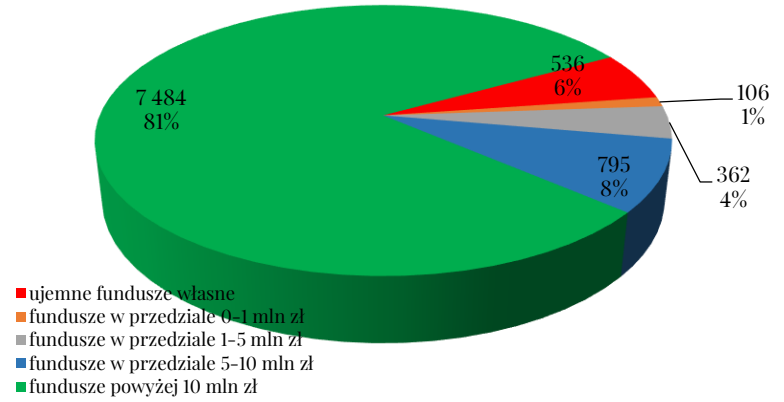

Adekwatność kapitałowa (3)

Struktura funduszy własnych kas na koniec września 2018 r. wg danych sprawozdawczych (dane w mln zł)

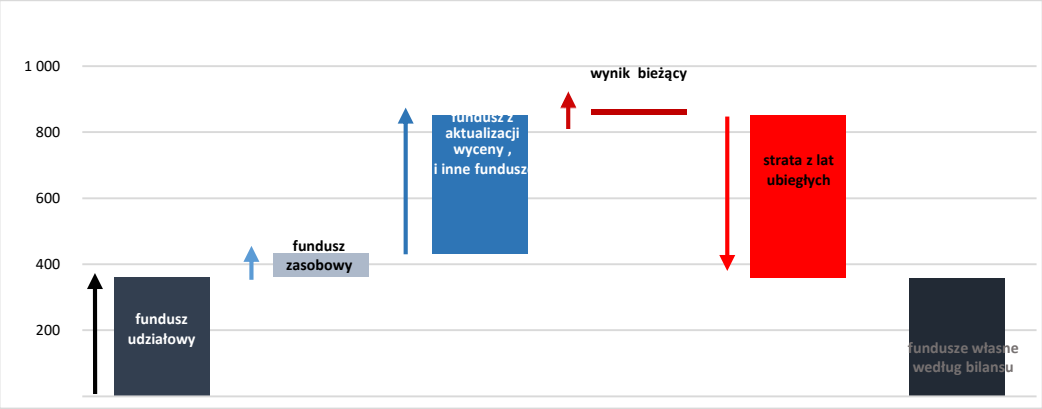

Wielkość możliwej do pokrycia strat z funduszy własnych - kasy działające na koniec września 2018 r. (dane w mln zł)

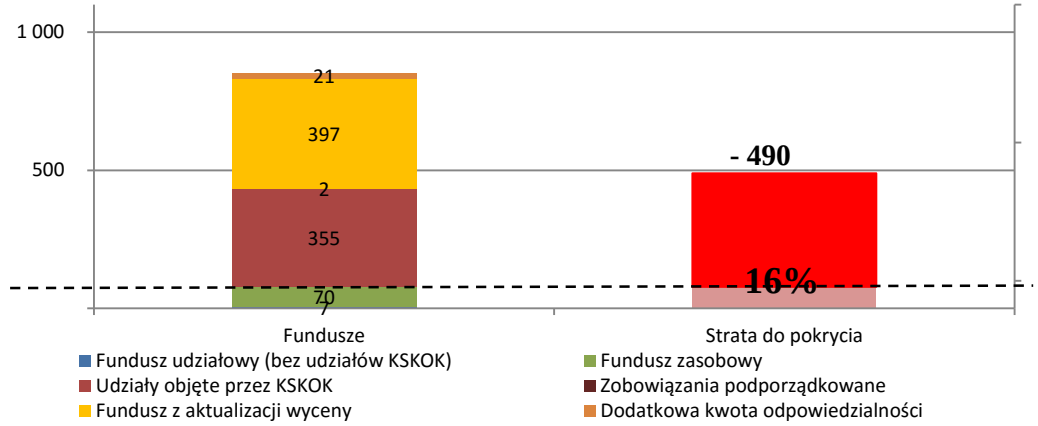

Struktura funduszy własnych kas na koniec września 2018r. wg danych sprawozdawczych (dane w tys. zł)

Wyszczególnienie	2018-09
Fundusz zasobowy	69 866
Fundusz udziałowy (bez udziałów z KSKOK)	7 398
Fundusz udziałowy (udziały objęte przez KSKOK)	355 062
Zobowiązania podporządkowane	1 912
Fundusz z aktualizacji wyceny	396 524
Dodatkowa kwota odpowiedzialności członków	21 057
Straty do pokrycia	-489 573
Suma funduszu własnych	362 120

Fundusze własne, które mogą być przeznaczone na pokrycie strat wynoszą 425 mln zł i stanowią 86% wartości łącznych niepokrytych strat w sektorze kas.
Fundusz zasobowy oraz udziałowy (bez zaangażowania Kasy Krajowej) stanowi 16% wartości łącznych niepokrytych strat w sektorze kas.
Fundusz udziałowy kas objęty przez Kasę Krajową stanowi 60% wartości łącznych niepokrytych strat w sektorze kas.
106% funduszy własnych stanowi fundusz z aktualizacji wyceny, który – zgodnie z przepisami prawa –- nie służy pokrywaniu strat bilansowych.

Działalność inwestycyjna i kredytowa (1)

KNF

Struktura portfela kredytowego wg terminów zapadalności na koniec poszczególnych kwartałów (w mln zł)

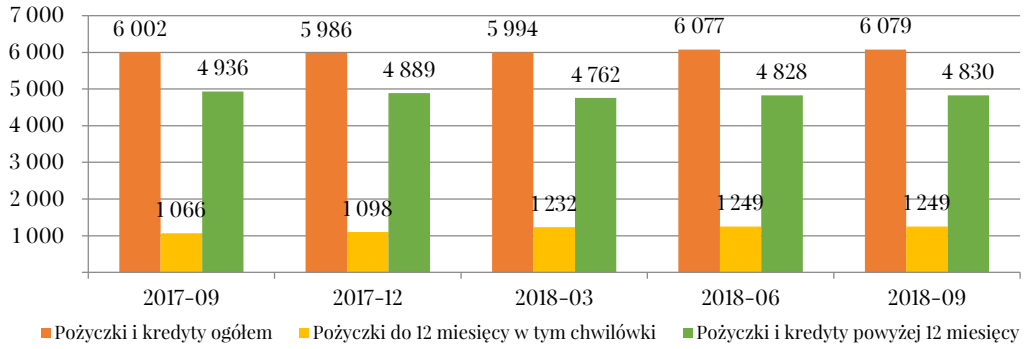

Marża odsetkowa

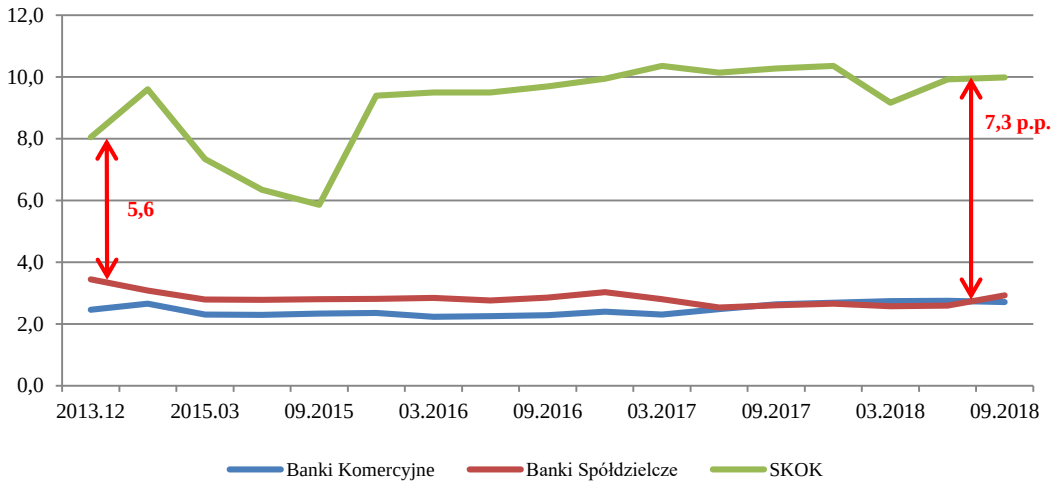

Struktura aktywów sektora kas wg stanu na (wrzesień 2018 r.)

Wybrane aktywa	Wartość (tys. zł)	Udział w aktywach ogółem
Kredyty i pożyczki	6 079 155	61,86%
Udziały i akcje	697 869	7,10%
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	129 471	1,32%
Lokaty w Kasie Krajowej	1 638 508	16,67%
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	334 888	3,41%
Inne aktywa finansowe		0,00%
Aktywa ogółem	**9 827 461**	

W strukturze aktywów kas ok. 7,1% stanowią akcje i udziały. Z uwagi na ryzyko przeszacowania wartości portfeli akcji i udziałów istnieje ryzyko dla wyników finansowych kas w przyszłości.

Działalność inwestycyjna i kredytowa (2)

KNF

Struktura portfela kredytowego wg terminów pierwotnych (wrzesień 2018 r.)

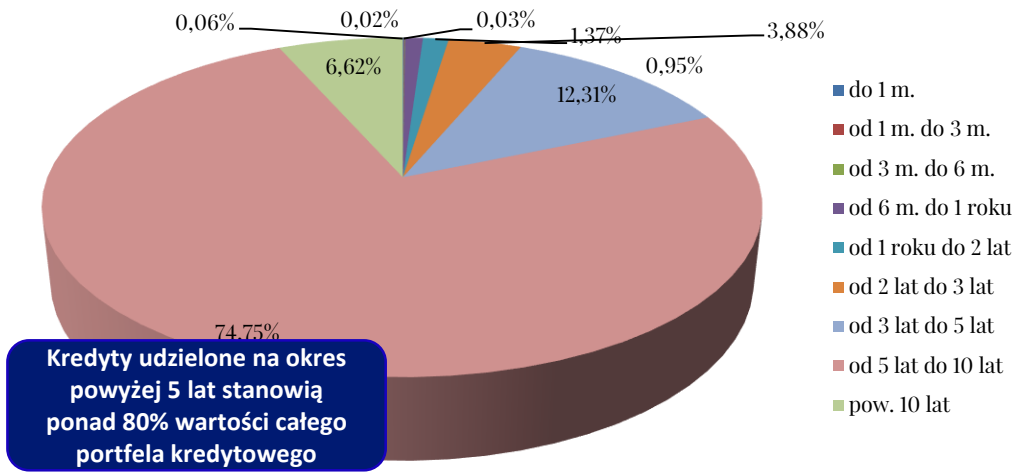

Kredyty udzielone na okres powyżej 5 lat stanowią ponad 80% wartości całego portfela kredytowego

Struktura portfela kredytowego (wrzesień 2018 r.)

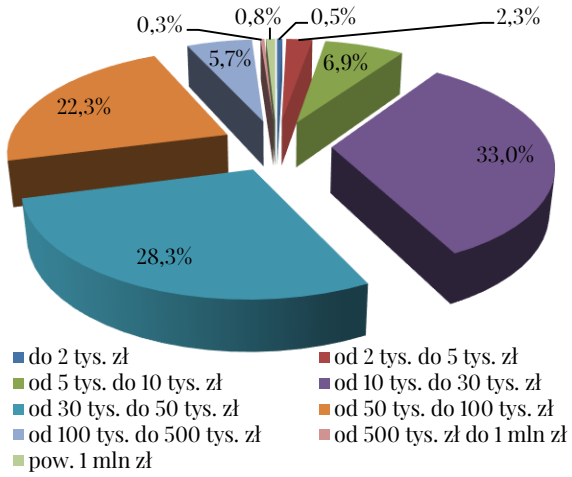

W portfelu kredytowym 6,8% stanowią kredyty o wartości powyżej 100 tys. zł

Struktura portfela kredytowego (wrzesień 2018 r.)

	Liczba rachunków	Wartość (tys. zł)	w tym restruktu-ryzacje
Razem	448 504	6 071 050	430 712
do 2 tys. zł	43 169	27 596	272
od 2 do 5 tys. zł	64 616	136 697	2 855
od 5 do 10 tys. zł	86 782	420 050	15 612
od 10 do 30 tys. zł	159 297	2 003 252	117 755
od 30 do 50 tys. zł	62 446	1 717 368	124 190
od 50 do 100 tys. zł	29 293	1 352 771	118 953
od 100 do 500 tys. zł	2 826	344 354	35 553
od 500 tys. zł do 1 mln zł	45	20 008	5 237
pow. 1 mln zł	30	48 955	10 285

* Różnica pomiędzy poszczególnymi tabelami wynika z różnic w przekazanych danych sprawozdawczych kas.

Udział kredytów restrukturyzowanych w całym portfelu kredytowym wyniósł 7,1%. Natomiast udział kredytów restrukturyzowanych powyżej 100 tyś. zł w portfelu kredytów powyżej 100 tyś zł wyniósł 12,2%.

Źródła finansowania działalności kas

KNF

Struktura finansowania działalności kas w mln zł (wrzesień 2018 r.)

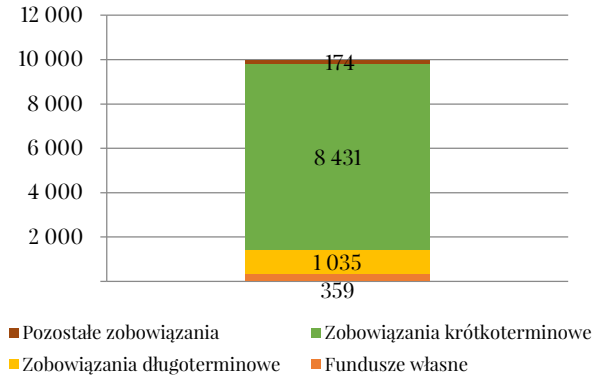

Struktura depozytów terminowych wg liczby rachunków w tys. (wrzesień 2018 r.)

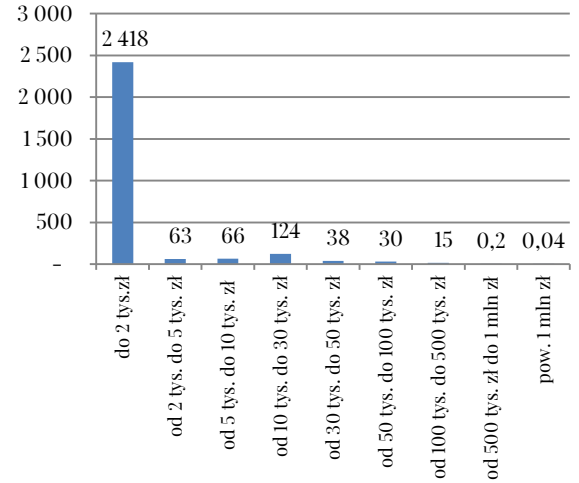

Struktura depozytów terminowych wg kwoty (wrzesień 2018 r.)

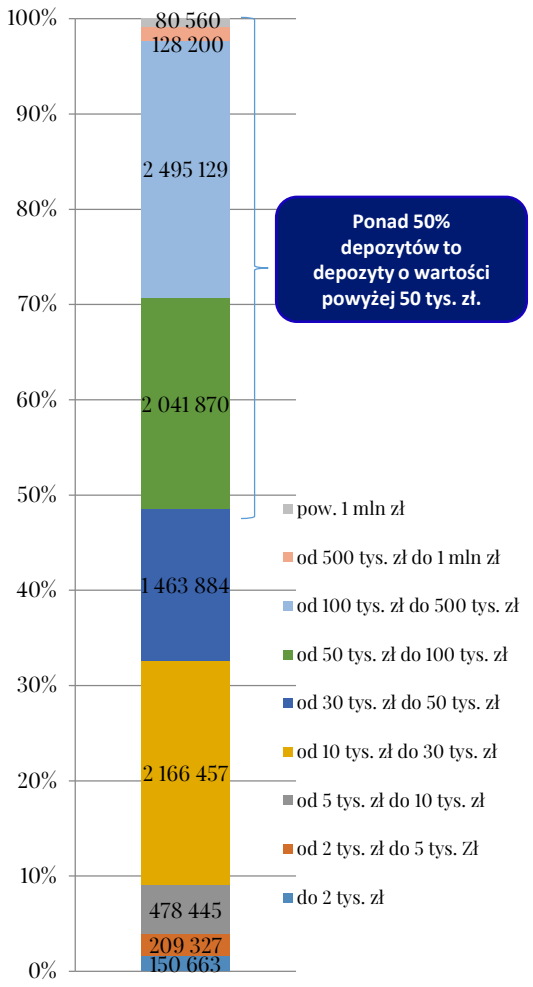

Ponad 50% depozytów to depozyty o wartości powyżej 50 tys. zł.

Struktura depozytów w okresach (mln zł)

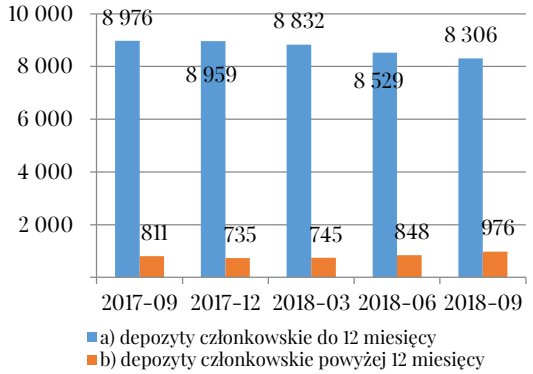

Struktura depozytów wg terminów pierwotnych (wrzesień 2018 r.)

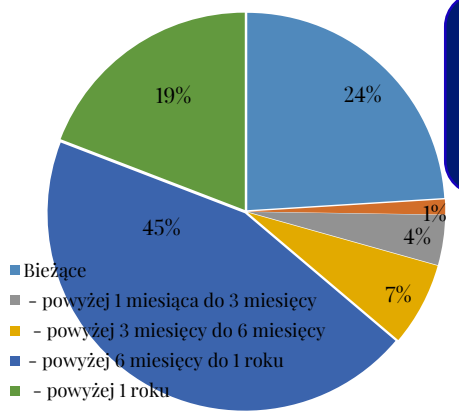

36% depozytów zgromadzonych w kasach to depozyty o terminach pierwotnych poniżej 6 miesięcy.

Wyniki sektora skok (1)

KNF

Wynik finansowy netto sektora SKOK (mln zł)

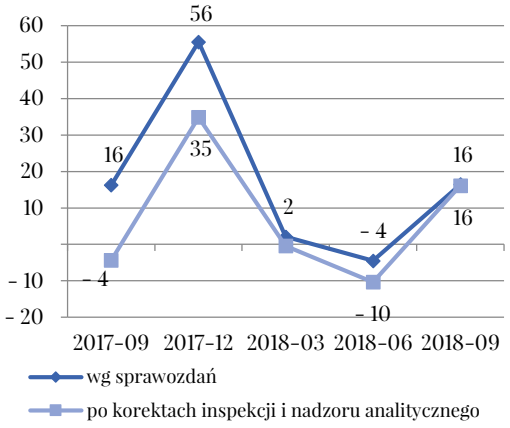

Struktura przychodów sektora kas

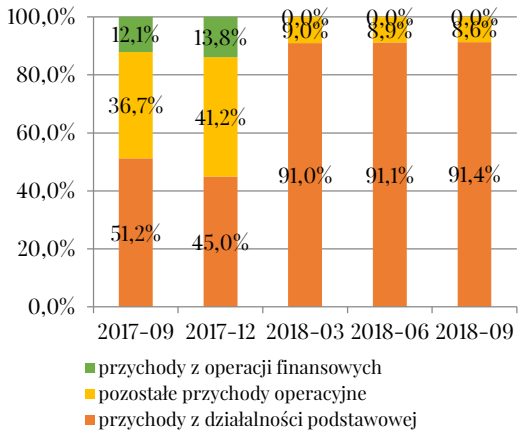

Struktura kosztów sektora kas

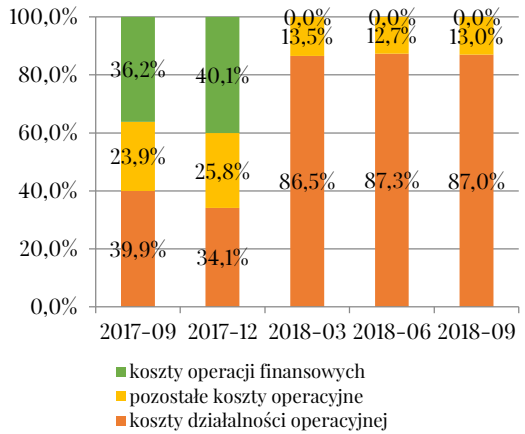

Struktura kosztów działalności operacyjnej w sektorze kas

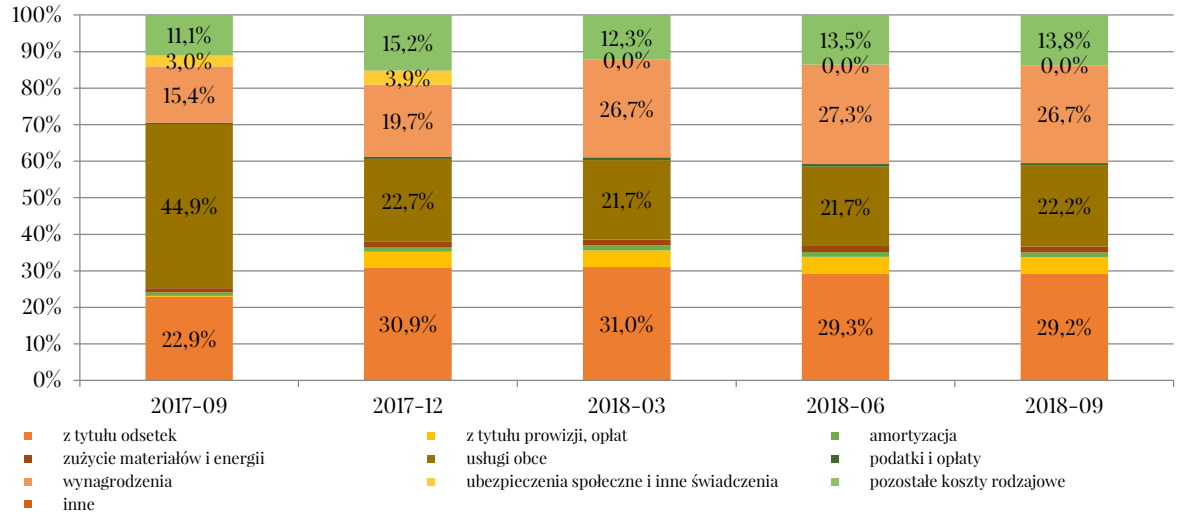

Znaczący udział w strukturze przychodów i kosztów sektora skok na koniec 2017 roku mają przychody operacyjne i koszty finansowe, co jest związane bezpośrednio z transakcjami sprzedaży części portfeli kredytowych (głównie przeterminowanych). Analiza i pełna porównywalność wyników III kwartału 2018 r. z uwagi na zmiany prezentacji wyników kas w związku z nowymi wzorami sprawozdawczości przekazywanymi do Komisji Nadzoru Finansowego możliwa będzie za rok.

Wyniki sektora skok (2)

KNF

Struktura kas z uwzględnieniem wyniku finansowego netto

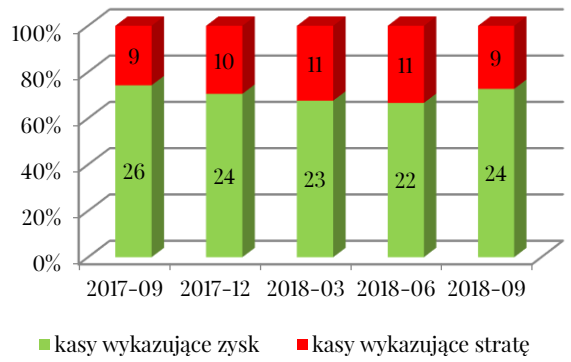

Wynik finansowy sektora kas na koniec września 2018 r. był dodatni. Stratę netto wykazało 9 kas z 33 działających.
Na koniec września 2018 r. kasy w sprawozdawczości wykazały łącznie zysk netto w wysokości ok. 16,4 mln zł.

Portfele kredytowe kas z uwzględnieniem wyniku finansowego netto

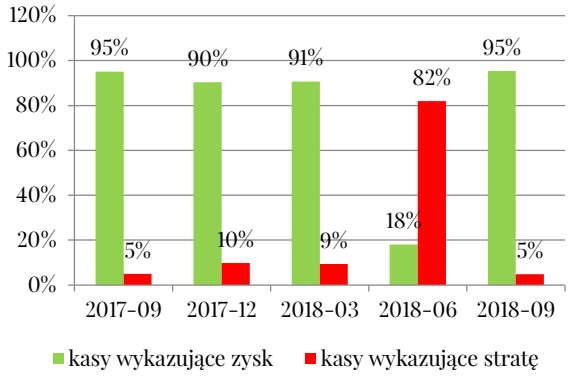

Aktywa kas z uwzględnieniem wyniku finansowego netto

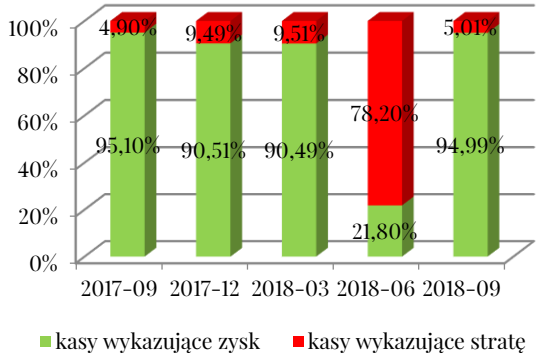

Depozyty kas z uwzględnieniem wyniku finansowego netto

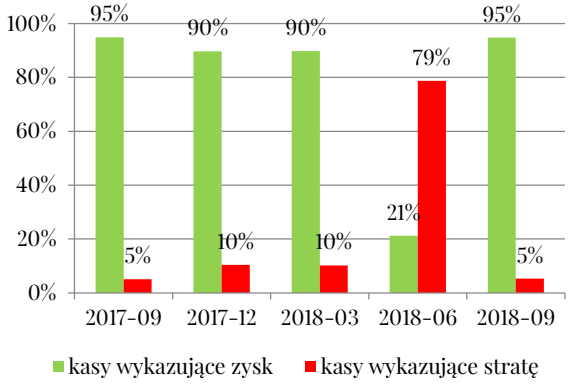

Ryzyko płynności

KNF

Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem (wrzesień 2018 r.)

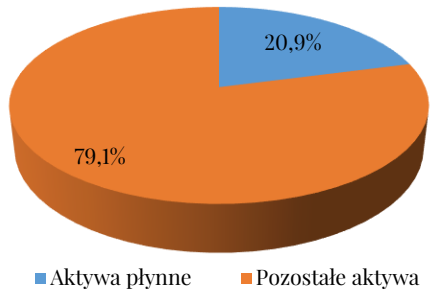

Struktura środków płynnych kas (wrzesień 2018 r.)

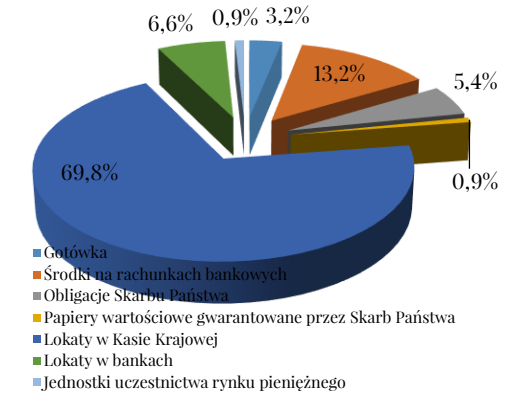

Kredyty a depozyty w sektorze kas (w mln zł)

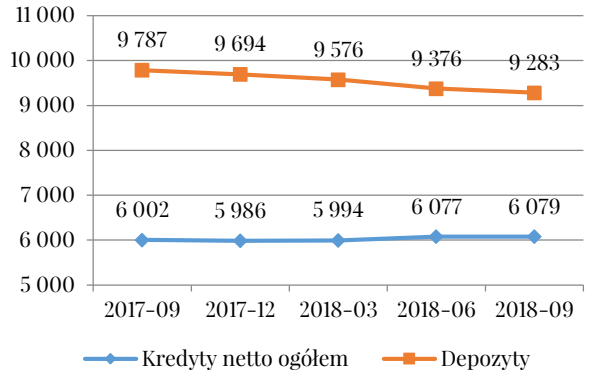

Wskaźniki płynności kas (wrzesień 2018 r.)

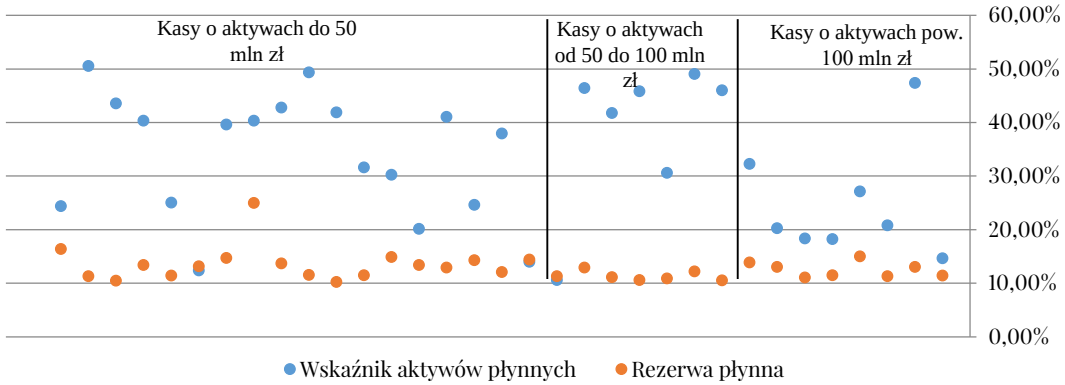

Poziom depozytów finansujących działalność kredytową kas

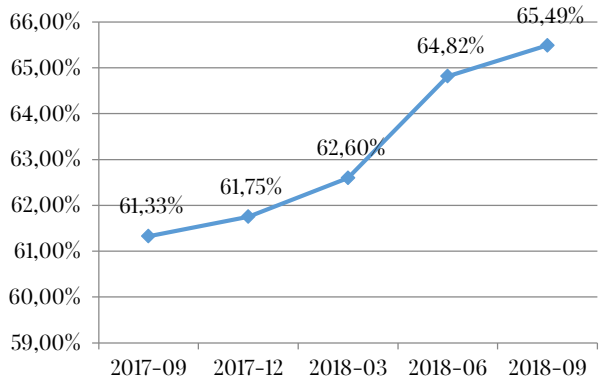

Ryzyko kredytowe

KNF

Udział pożyczek i kredytów z uwzględnieniem terminowości obsługi (wrzesień 2018 r.)

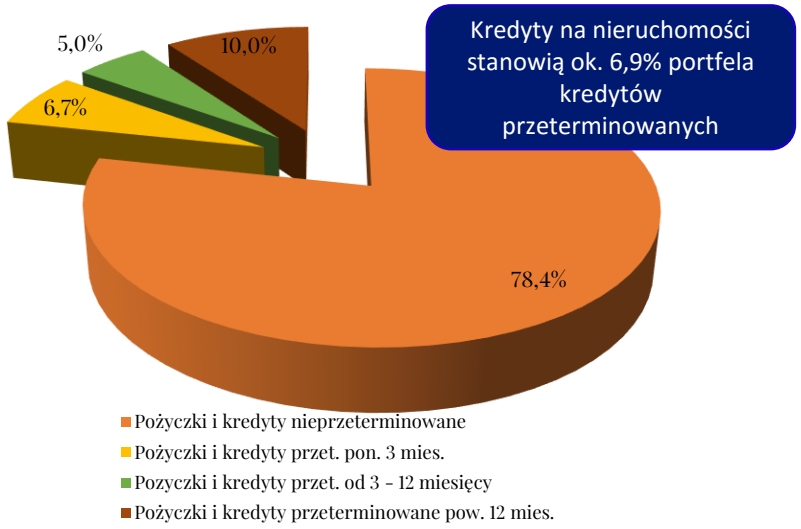

Kredyty na nieruchomości stanowią ok. 6,9% portfela kredytów przeterminowanych

Ponad 21,63% wartości portfela kredytowo-pożyczkowego stanowią kredyty przeterminowane. Największa grupa to pożyczki przeterminowane pow. 12 miesięcy (9,95% portfela).

Struktura rodzajowa kredytów przeterminowanych (wrzesień 2018 r.)

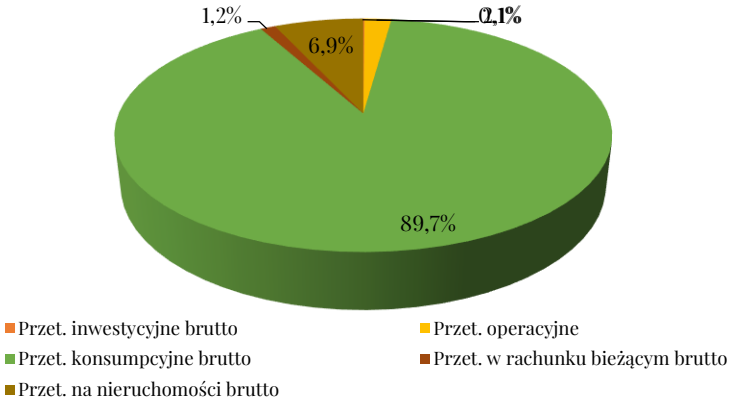

Struktura pożyczek i kredytów przeterminowanych z uwagi na okresy przeterminowania (wrzesień 2018 r.)

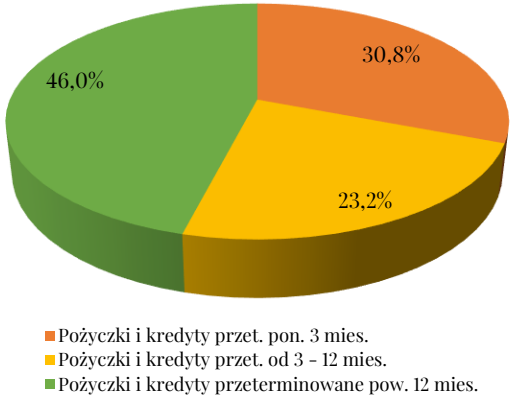

Postępowania naprawcze w kasach (1)

Aktywa kas (w mln zł) zobowiązanych do realizacji działań naprawczych na tle sektora (wrzesień 2018 r.)

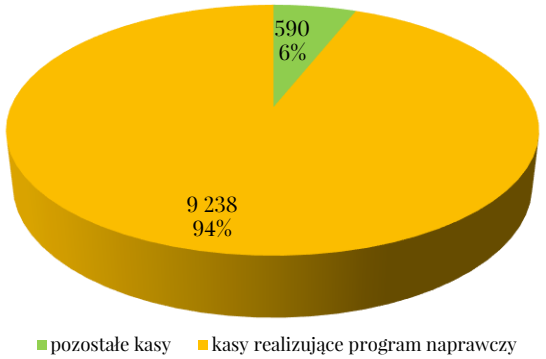

Depozyty kas (w mln zł) zobowiązanych do realizacji działań naprawczych na tle sektora (wrzesień 2018 r.)

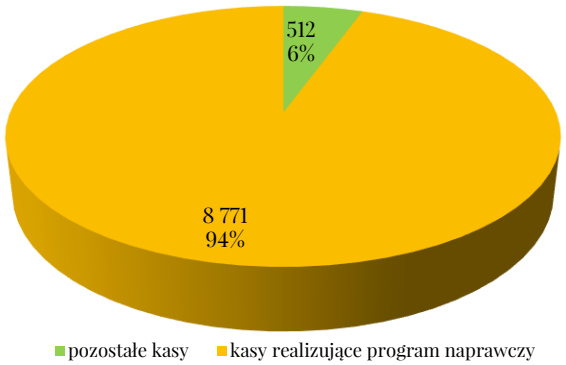

Stosownie do ustawy o skok z 2009 r. kasa zobowiązana jest realizować program postępowania naprawczego wówczas, gdy:

- istnieje zagrożenie wystąpienia straty w jej działalności lub
- wystąpiła strata w jej działalności lub też
- istnieje zagrożenie powstania niewypłacalności kasy.

Poziom depozytów (w mln zł) w kasach z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (wrzesień 2018 r.)

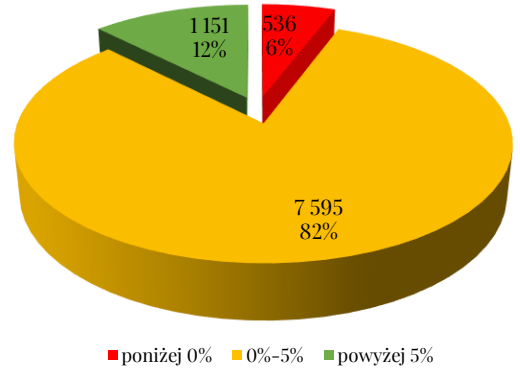

Poziom depozytów (w mln zł) w kasach z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności po uwzględnieniu korekt inspekcji (wrzesień 2018 r.)

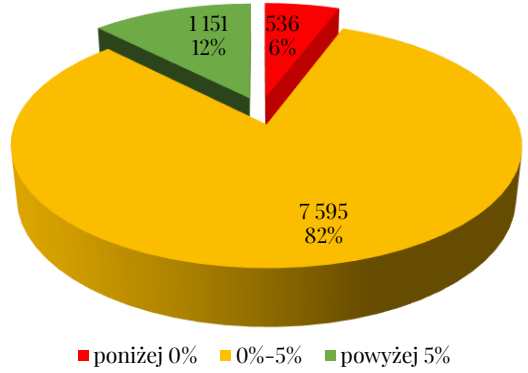

Postępowania naprawcze w kasach (2)
Pomoc finansowa Kasy Krajowej

KNF

Średnia wartość pomocy dla kas z Kasy Krajowej (tys. zł) wg wielkości funduszy własnych kas (wrzesień 2018 r.)

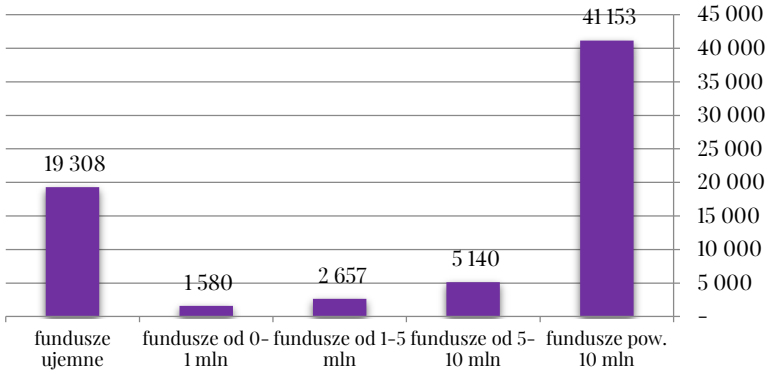

Średnia wartość pomoc dla kas z Kasy Krajowej (tys. zł) wg wielkości aktywów kas (wrzesień 2018 r.)

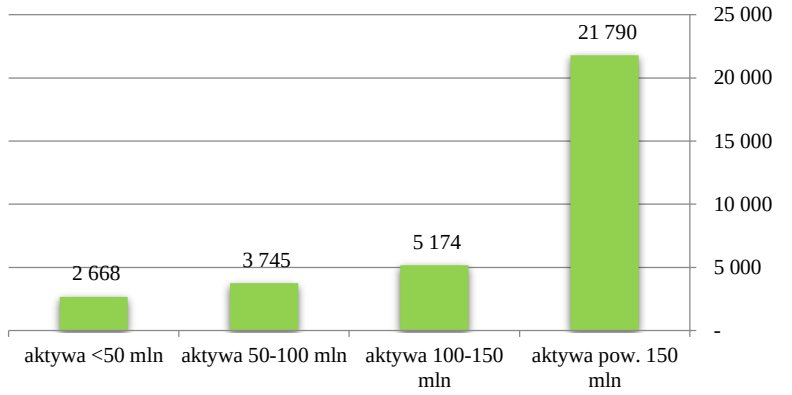

Średnia wielkość wpłaconych przez Kasę Krajową udziałów w stosunku do funduszu udziałowego kas (wrzesień 2018 r.)

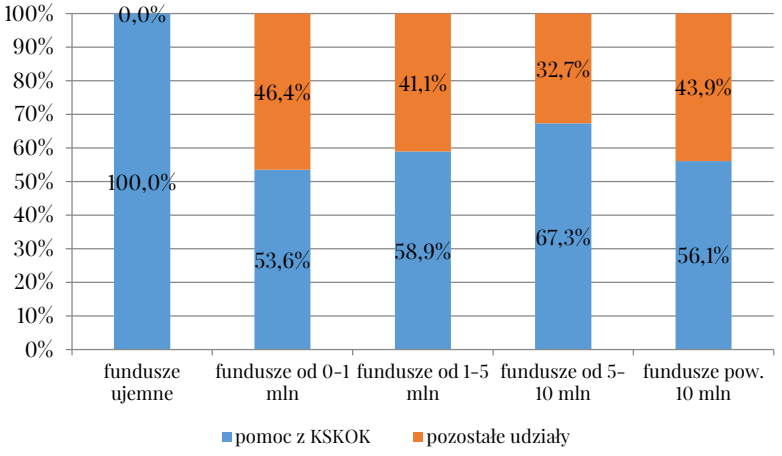

Struktura pomocy udzielonej kasom przez Kasę Krajową w mln zł (wrzesień 2018 r.)

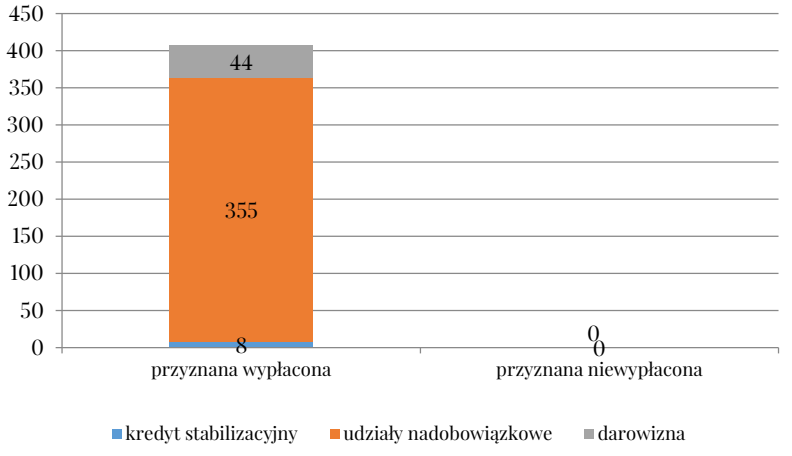

Sytuacja finansowa Kasy Krajowej

KNF

Aktywa (w mln zł)

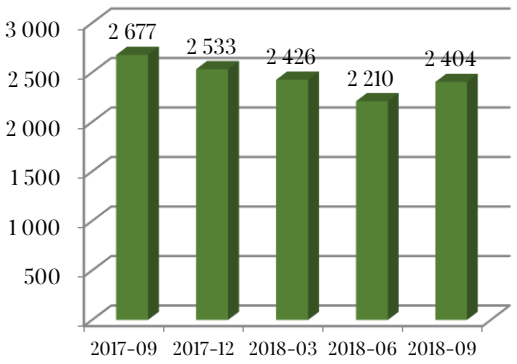

Struktura depozytów kas w Kasie Krajowej (w mln zł)

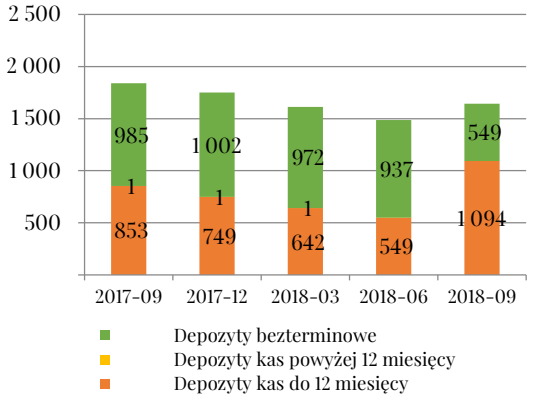

Pożyczki udzielone kasom przez Kasę Krajową (w mln zł)

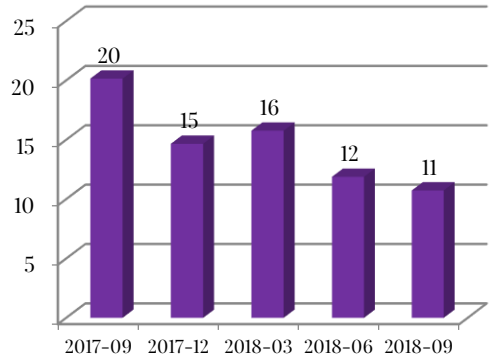

Fundusze własne (w mln zł)

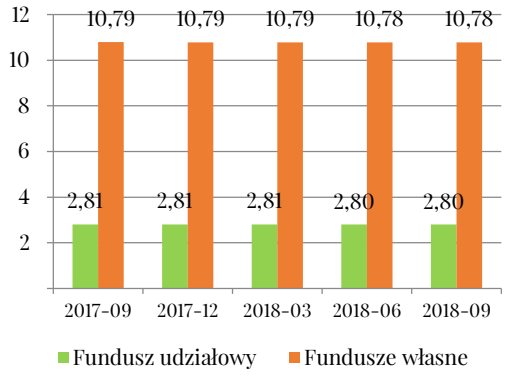

Wynik finansowy netto (w mln zł)

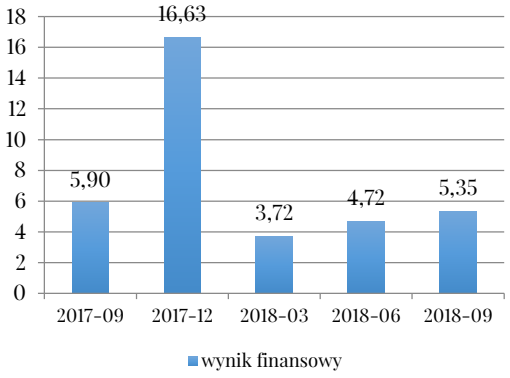

Fundusz stabilizacyjny (w mln zł)

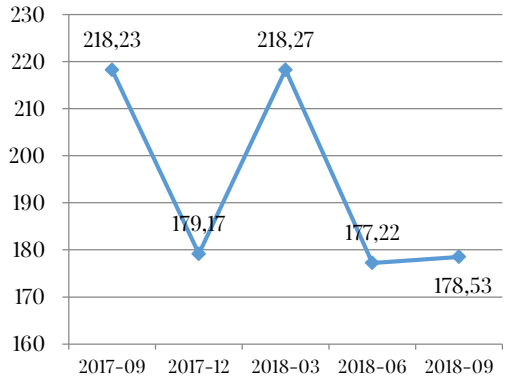

Struktura bilansu Kasy Krajowej

KNF

Struktura aktywów i pasywów Kasy Krajowej - w mln zł (wrzesień 2018 r.)

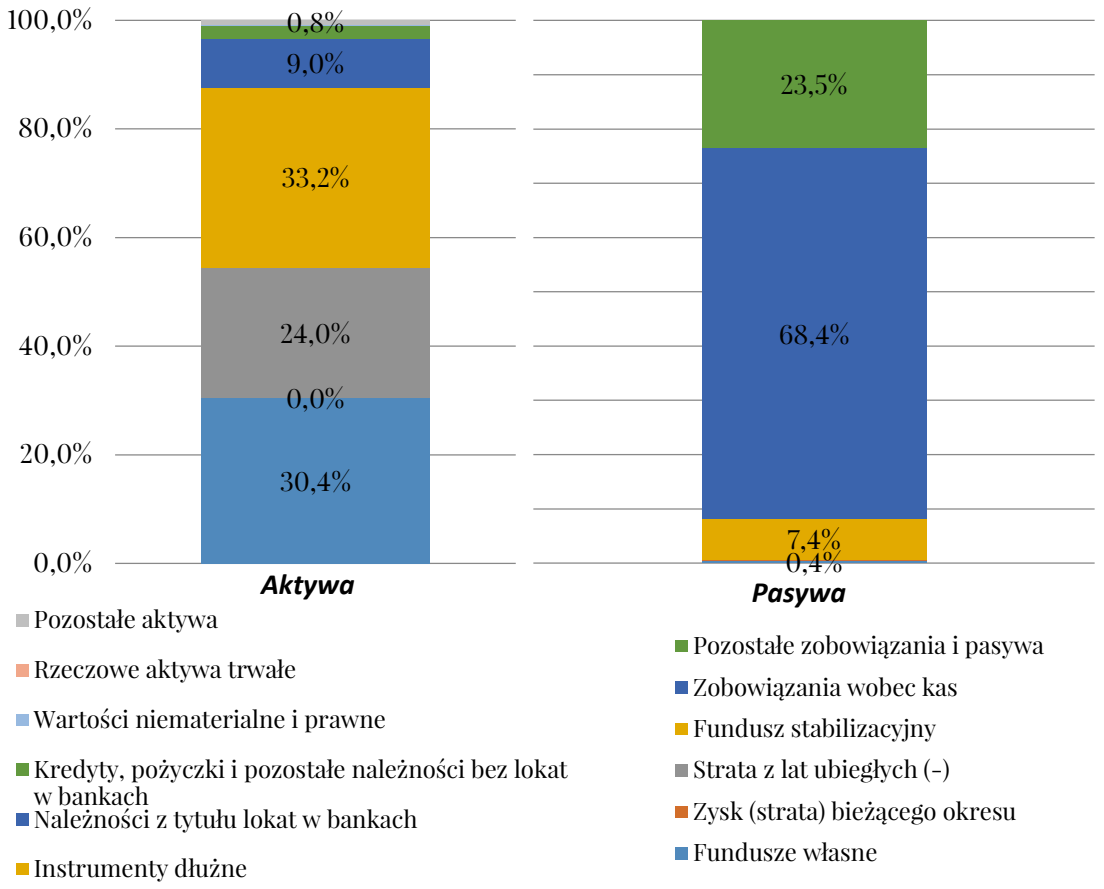

Środki płynne ulokowane w bankach na rachunkach bieżących (w mln zł)

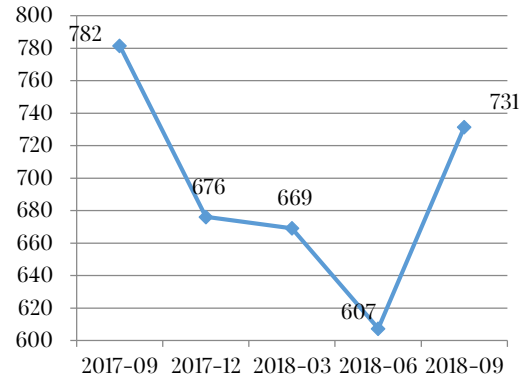

Środki płynne ulokowane w bankach na lokatach terminowych (w mln zł)

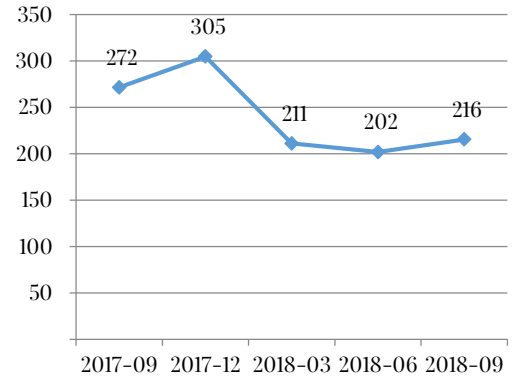

Istotną część aktywów Kasy Krajowej stanowią środki płynne. Natomiast jedynym źródłem finansowania jej działalności są środki pozyskane od kas (lokaty obowiązkowe i nieobowiązkowe oraz opłaty).

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

tel. +48 22 262 50 00 fax +48 22 262 51 11 knf@knf.gov.pl
Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa
www.knf.gov.pl